

“AÇIKLAMALAR :

1 Kasım 2015 gene! seçimlerinde Halkların Demokratik Partisi İstanbul milletvekili olarak seçildim. TBMM'de yemin ettikten sonra milletvekilliğim resmi olarak başlamış bulunmakta ve o günden beri yasama faaliyetlerine milli iradenin sorumluluğuyla katılmaktayım. Yeminden bugüne kadar yasama faaliyetlerini aksatıcı herhangi bir eylemim olmadığı gibi diğer yasama üyelerine yönelik hakaret yahut yaralayıcı sıfatlar da kullanmadım.

2. 13.01.2017 tarihli 57'nci birleşimde anayasa değişikliği üzerine söz alıp konuşmamı gerçekleştirirken Ermeni Halkına yönelik 1915'te gerçekleştirilen soykırımı soykırım olarak andığım için diğer yasama üyeleri tarafından hakaret ve tehditlere maruz kaldım ve söz hakkım engellendi. Kürsü dokunulmazlığının aleni ihlali sayılan bu davranışlar TBMM İçtüzüğünde, hükme bağlanmış olup disiplin cezasını gerektirir hal ve davranışlardan sayılmamıştır. (TBMM İçtüzüğü Md. 157,160 vd.)

3. Soykırım sözcüğünü kullanmam üstüne çıkan tartışmalarla engellenen konuşmamı tamamlamak üzere tarafsızlık sıfatı gereği hareket etmek zorunda olan ve mevcut oturumu yöneten Meclis Başkan Vekili beni uygunsuz bir üslupla uyararak söz hakkı vermemiştir. Öyle ki Meclis Başkan Vekili'nin üslubu beni yaralamıştır. Kapsayıcı olmaktan uzak ve dahi ayrımcı bir dil kullanan başkan vekili söz hakkımı gasp etmiş, hatta yetki gaspıyla İçtüzüğü ihlal etmiştir.

4. EK-I'de yer alan TBMM tutanağından da anlaşılacağı üzere meclis başkanı diğer yasama üyelerinin teklifiyle konuşmamda kullandığım kelimenin silinmesini karar altına almışlar ve bu karar nihayetinde tutanaktan konuşmam çıkarılmıştır.

5. Yine aynı tutanakta TBMM İçtüzüğü'nün 161'inci maddesine dayanarak hakkımda üç birleşim yasama faaliyetinden uzaklaştırma cezası verilmiştir.

a) Öncelikle TBMM'nin parlamento kararı mahiyetinde aldığı işbu uzaklaştırma cezası TBMM içtüzüğüne aykırıdır. Zira 161'inci maddede de belirtildiği üzere uzaklaştırma cezası:

- “Aynı birleşim sırasında üç kere kınama cezasına uğramak;

- Bir ay içinde beş kere kınama cezası almak;

- Görüşmeler sırasında Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına, Başkanlık görevini yerine getiren Başkanvekiline hakarete bulunmak, sövmek veya onları tehdit etmek yahut Türkiye Cumhuriyetine veya onun Anayasa düzenine sövmek;

-Görüşmeler sırasında halkı veya Devlet kuvvetlerini yahut kamu organ, kuruluş ve görevlilerini kanun dışı hareketlere, ayaklanmaya veya Anayasa hükümlerini bozmaya teşvik veya tahrik etmek;

-Türkiye Büyük Millet Meclisi bina, bahçe ve arsaları içine silahlı olarak girmek;

-Meclis yapıları yahut eklentileri içinde yasak bir eylemde bulunmak”

hallerinde verilmektedir. Ermeni Soykırımı için soykırım sözcüğünü kullanmak yukarıda tanımlı hallerden hiçbirini kapsamadığı gibi Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar ile de uyumlu ve hukuki bir tanımdır. Nitekim 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 76'ncı maddesinde tanımlı soykırım suçunun unsurları da bu tabirimizi haklı çıkarır niteliktedir. Kaldı ki, uluslararası anlaşmalara, hukuka ve kanuna aykırı dahi olsa ifade özgürlüğü ve yasama sorumsuzluğu/kürsü dokunulmazlığı bağlamında kabul edilmek zorundadır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 23.04.1992 tarihli Castell v. Spain kararında belirttiği ve yerleşik bir içtihat halini aldığı üzere AIHM *“İfade özgürlüğü demokrasinin temelinde yer alır, demokrasinin gelişmesinin ve bireyin kendisini gerçekleştirmesinin temel şartlarından biridir. İfade özgürlüğü sadece genel kabul gören veya zararsız ya da ilgilenmeye değmez görünen haber ve düşüncelere değil\ aynı zamanda devleti ve halkın bir bölümünü rahatsız eden; kızdıran, şok edici veya rahatsız edici haber ve düşüncelere de uygulanır; bunlar demokratik bir toplumun olmazsa olmaz unsurları olan çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirliliğin gerekleridir”* değerlendirmesinde bulunmuştur (Benzer bir karar için bkz. İncal v. Turkey 09.06.1998).

Aynı zamanda T.C. Anayasası'nın 25 ve 26'nct maddeleri de ifade özgürlüğünü Düşünceyi ve Kanaati Açıklama kenar başlığında düzenlemiş ve güvence altına almıştır. İlaveten, T.C. Anayasası'nın 83'üncü maddesinde düzenlenen ve kürsü dokunulmazlığını/yasama sorumsuzluğunu kapsayan Yasama Dokunulmazlığı başlıklı madde uyarınca milletvekili yasama faaliyetleri sırasındaki sözlerinden sorumlu tutulamaz. Bu milli iradenin doğru bir biçimde tecelli etmesi için demokratik toplumun gereklerindendir. Zira yasama dokunulmazlığı, konu bağlamında yasama sorumsuzluğu şahıslara tanınmış bir bağışıklık değil milletin iradesinin korunması, iktidar tarafından muhalefetin baskı altına alınmasını engellemek üzere tanınmış hukuki bir müessesedir.

Bu bağlamda TBMM'nin şahsıma yönelik konuşmamdan dolayı almış olduğu karar T.C. Anayasası'na, TBMM İçtüzüğüne ve usulüne göre yürürlüğe konmuş taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalara aykırıdır.

b) Yine TBMM İçtüzüğünde tutanaktan çıkarma/konuşmayı silme ve benzeri gibi herhangi bir müeyyide yahut karar alınmasına dair düzenleme mevcut değildir. Nitekim daha evvel bu yöndeki talepleri EK-2'de sunduğum üzere, dönemin TBMM başkan vekili bahsettiğimiz gerekçeyle reddetmiş, içtüzükte bunun hüküm altına alınmadığını belirtmiştir. Zira TBMM içtüzüğü içtüzüğün nasıl değiştirileceğini 181'inci maddede hükme bağlamıştır. Dolayısıyla alınan bu karar gerek içtüzüğe gerek Anayasa Mahkemesi'nin yerleşik içtihatları uyarınca “eylemli içtüzük değişikliği” sayılmalı ve incelemeye tabii tutulmalıdır.

Bütün bu açıklamalar ışığında, parlâmento kararlarının yargı denetimi dışında bırakılmasının sebebi yasama özerkliği olup parlamento kararlarının kişilere yükümlülük getirici nitelikte olmamasıdır. Zira parlâmento kararlarının önemli bir kısmı parlâmentonun iç yapısına ve çalışma düzenine ve TBMM ile yürütme organı arasındaki ilişkilere ilişkindir.

Esas Sayısı : 2017/13

Karar Sayısı : 2017/21

Yasama özerkliğinin bu bağlamda korunması kuşkusuz önemlidir; ancak yasama faaliyetini yapan yasama üyelerine ilişkin alman ve yükümlülük getiren parlamento kararlarının hukuk devleti ilkesi ve yasama özerkliği açısından yargı denetimine tabi tutulması zorunludur. Nitekim Anayasa Mahkemesi sadece “İçtüzük” veya “İçtüzük değişikliği” ismini taşıyan işlemleri değil, kendisinin “İçtüzük düzenlemesi” niteliğinde gördüğü diğer parlamento kararlarını da denetime tabi tutmuştur {18 Haziran 1970 Tarih ve E.1970/25 ve 26, K.1970/32 Sayılı Karar; 23 Mart 1971 Tarih ve E.1970/57, K.1971/3 Sayılı Karar; 25 Aralık 1973 Tarih ve E.1973/43, K.1973/39 Sayılı Karar; 14 Mayıs 1996 Tarih ve E.1996/19 ve K.1996/13 Sayılı Karar; 14 Mayıs 1996 Tarih ve E.1996/20 ve K.1996/14 Sayılı Karar; 14 Mayıs 1996 Tarih ve E.1996/21 ve K.1996/15 Sayılı Karar; 26 Mart 1999 Tarih ve E.1999/14, K.1999/6 Sayılı Karar; 27 Şubat 1968 Tarih ve E.1967/6, K.1968/9 Sayılı Karar)

İlaveten her ne kadar T.C. Anayasası'nın 85 ve 148'inci maddelerinde kimlerin Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkili olduğu belirtilmiştir. Bu bağlamda 85'inci maddenin somut olaya kıyasen uygulanması gerekmektedir. Tıpkı dokunulmazlığı kaldırılan milletvekilinin tek başına başvurmasını sağlayan düzenlemenin amacıyla uyumlu bir yorum olarak kıyas metodunun uygulanması adaleti ve hukuk devleti ilkesini sağlayıcı niteliktedir. Zira TBMM'de grubu bulunan 4 partiden 3'ünün milletvekilleri tarafından alınmış bir disiplin cezası kararına TBMM üyelerinin başvurması hayatın olağan akışına aykırı olacaktır.

SONUÇ VE TALEP :

1- TBMM'nin 13 Ocak 2017 tarihli 57'nci birleşimde hakkımda almış olduğu üç birleşim çıkarma cezasının “eylemli içtüzük değişikliği” sayılarak yargısal denetiminin yapılmasını,

2- Konuşmamın tutanaklardan çıkarılmasına dair kararın, aynı şekilde eylemli içtüzük değişikliği sayılarak, denetlenmesini ve

3- Her iki kararın da bu kapsamda iptal edilmesini”